

Tájékoztató

A fűtési szezon és a szüreti időszak veszélyeiről

A fűtési idény kezdetével minden évben megnő a tüzelő- és fűtőberendezésekkel, valamint a kéményekkel összefüggő tüzesetek és a szén-monoxid mérgezéses esetek száma. Ezért célszerű minden évben felhívni a lakosság figyelmét a fűtési szezonnal összefüggő káresetek megelőzésének lehetőségeire és módszereire. A tüzelő-, fűtőberendezések, az égéstermék-elvezető és szagelszívó rendszerek meghibásodása, valamint a helytelen műszaki megoldások tüzesetet, robbanást, füstmérgezést, vagy szén-monoxid-mérgezést okozhatnak. Ezek a tragédiák egy kis odafigyeléssel elkerülhetőek lennének.

A köznyelvben „csendes gyilkosnak” nevezett szén-monoxid veszélyessége abban rejlik, hogy színtelen, szagtalan, szervezetre gyakorolt hatásai könnyen összetéveszthetőek más betegségek tüneteivel. Ez a gáz az otthonokban leggyakrabban előforduló toxikus gáz, amely meggátolja a véráramban az oxigén szállítását.

Általános szabály, hogy csak kifogástalan állapotú tüzelő- és fűtőberendezést, kályhát (tűzhely) csatlakoztassunk a kéményhez, hiszen használat közben nemcsak a füst áramolhat ki a réseken, hanem a szikra is kipattanhat a hézagokon. Fontos a kémények évenkénti ellenőrzése, majd legalább négyévenkénti műszaki felülvizsgálata. A biztonságos fűtéshez időnként a gázkazánokat is át kell vizsgáltatni.

Még a fűtési szezonban sem késő átvizsgáltatni a különböző tüzelő-fűtő berendezéseket, mivel a gázfűtéses lakásokban a visszaáramló légnemű égéstermék is tragédiát okozhat. A fél éve nem használt tüzelőberendezésekben meglazulhatnak a tömítések, elmozdulhatnak az alkatrészek, ezért célszerű használat előtt megfelelő képzésű szakemberrel átvizsgáltatni őket.

Sok helyen fűtenek vegyes tüzelésű kazánal. Ebben az esetben nem elég csak a kéményt, ajánlott a berendezés átvizsgálása is. Veszélyforrásként jelentkeznek a tüzelőanyagok is, ha nem megfelelően tárolják azokat. Mindenképp biztosítani kell a kazán és a tüzelőanyag közötti távolságot, továbbá el kell távolítani a felhalmozott éghető anyagokat is a fűtőberendezés környezetéből.

A szilárd tüzelőanyaggal üzemelő fűtőberendezés begyűjtéséhez ne használjunk tűz vagy robbanásveszélyes éghető folyadékot. A füstcső hézagmentesen illeszkedjen, mert a visszaáramló füst füstmérgezést, a széteső cső tüzet okozhat. A füstcsövet 1,5 méterenként – de legalább egy helyen – fémbilincssel az épületszerkezethez kell rögzíteni és a kéménybe hézagmentesen csatlakoztatni. A koromsák- és tisztítóajtót tartjuk folyamatosan zárt állapotban. A padlástérben a kémény legalább egy méteres környezetében éghető anyagot ne tároljunk.

Az emberek manapság korszerű, jobban záródó nyílászárókat választanak, azonban ne feledkezzünk el arról, hogy ezek a veszélyt is fokozzák, főleg ahol a nyílt égésterű berendezések (bojler, kéményes konvektor, kazán) elszívhatják az oxigént. Megoldást jelenthet a problémára a szabályozott szellőző-berendezés, valamint a rendszeres szellőztetés. A szén-monoxid – elkeveredve a levegővel – belélegzés esetén fulladást okozhat. A gázkészülékekkel ellátott helyiségekben érdemes lehet szénmonoxid-jelzőkészüléket is felszereltetni a balesetek elkerülése céljából.

Ha a baj mégis megtörtént, jó tudni, hogy a mérgezés tünetei jelentkezhetnek hirtelen vagy fokozatosan is. E tünetek a következők lehetnek: szédülés, nehéz légzés, fejfájás, émelygés, hányinger, gyengeség, súlyos esetben ájulás. Ha ezek közül valamelyiket, vagy egyszerre több tünetet tapasztal, szénmonoxid-mérgezésre gyanakodhat, ezért azonnal menjen friss levegőre és hívjon orvost! Amennyiben szén-monoxidot észlel, nyissa ki az összes ablakot és ajtót, hogy a gáz kiszellőzhessen, és azonnal kapcsolja ki a tüzelő-berendezést, ha lehetséges! Hagyja el az épületet, és addig ne is menjen vissza, amíg fennáll a mérges gáz kritikus koncentrációjának veszélye! Azonnal kérjen orvosi segítséget, és addig ne használja újra a tüzelő-/fűtő-berendezést, amíg a szükséges engedélyekkel rendelkező szakember át nem vizsgálta azt és meg nem javította a hibákat!

Baj esetén azonnal hívják a 112-es segélyhívó telefonszámot!

Az alábbi tanácsok figyelembevételével mind a kéménytűzek, mind a szén-monoxid mérgezések elkerülhetőek:

- A fűtőeszköz és a kémény kialakítását és karbantartását bízzák szakemberre, a házilag barkácsolt berendezések életveszélyesek lehetnek.
- Évente legalább egyszer mindenki ellenőriztesse a fűtőeszközét. A lerakódott por és szennyeződés nemcsak rontja a fűtés hatékonyságát, hanem balesetekhez is vezethet.
- A családi házakba a kéményseprő nem megy automatikusan, az állampolgár által foglalt időpontban végzi el az ingyenes ellenőrzést és tisztítást.
- A szén-monoxid-mérgezések elkerülése érdekében gondoskodjanak a lakás megfelelő szellőzéséről. Az új, jól szigetelő ajtóba és ablakokba szereltesse a résszellőzt. A szén-monoxid akkor alakul ki, ha a nyílt égésterű fűtőeszköz elhasználja a szoba levegőjét az égéshez, és nem biztosított a levegő-utánpótlás.
- Egy megfelelően működő fűtőeszköz is bármikor meghibásodhat, ezért tanácsos egy jó minőségű szén-monoxid-érzékelőt beszerezni. A nem megfelelő érzékelők életveszélyesek, mert hamis biztonságérzetet keltenek, és korántsem biztos, hogy időben jeleznek.
- Ne fűtsenek háztartási hulladékkal, lakkozott, festett vagy nedves fával, mert ezek mellett, hogy mérgező gázokat bocsátanak ki, fokozzák a kéményben a kátrány és a korom lerakódását. Az ilyen lerakódások miatt leszűkül a kémény belseje, ami miatt visszaáramolhat a füst a házba.
- Ha valaki csak két hétig háztartási hulladékkal fűt, annyi korom és kátrány rakódik le a kéményben és a fűtőeszközben, mint normál fűtőanyag használata esetén egy teljes fűtési szezonban.
- A kémény belső falára lerakódott vastag korom- és kátrányréteg a fűtés hatására izzani kezd és akár meg is gyulladhat, ami lakástűzhez vezethet. Minden ötödik lakástűz a kéményben keletkezik.

A szüreti időszak veszélyei

A mustgáz a must erjedése során felszabaduló szén-dioxid, ami színtelen, szagtalan, a levegőnél nehezebb gáz. A gáz a pincékben összegyűlik, a levegőt kiszorítja, emiatt oxigén- hiányos állapotot teremt, mely kihat a központi idegrendszerre. Ennek jelei a szédülés, a hányinger, illetve a mentális zavar. Ez utóbbi különösen veszélyes, mert hiába tudna az ember fizikailag menekülni, a szellemi funkciók zavara miatt nem képes elhagyni a pincét.

Hogyan előzhető meg a bajt?

A balesetek megelőzése érdekében elengedhetetlen, hogy minden borász kellő körültekintéssel és elővigyázatossággal járjon el a bor készítésének folyamata során. A pincék megfelelő szellőztetésével elkerülhető a mérgezés. Ugyancsak növeli a biztonságot a szén-dioxid – érzékelő használata. A hordókat lehetőleg nagy térben kell tartani, ellenőrizve az abroncsok épségét, valamint azt, hogy a hordó nyílásai szintén jól zárjanak. A régi, jól bevált gyertya teszt is alkalmazható. A pincébe derékmagasságban tartott égő gyertyával indokolt csak lemenni. Ha a gyertya lángja kialszik, az egyértelmű jele annak, hogy nincs elegendő oxigén a pincében, tehát azonnal el kell hagyni a helyiséget! Sok esetben a laikusként segíteni próbálók maguk is gázmérgezés áldozatává válnak, ezért baj esetén mindig értesítse a katasztrófavédelmet és bízza a mentést szakemberre! Veszély esetén hívja a 112-es segélyhívót!